

Luku 18

Neuvostoliiton varjosta Euroopan unioniin

Oppikirjan sivut 152-161

1. Suomea ei miehitetty (vain NL ja I-B lisäksi)

2. Suomen yhteiskuntajärjestys ei muuttunut
(ainoa II MS:n hävinneellä puolella ollut NL:n naapurimaa)

Paasikiven linja, NL:n luottamus ansaittava, mutta itsenäisyys ja riippumaton asema

Henkilökohtaiset suhteet NL:oon, ”suomettuminen”, taloussuhteet länteen

Kylmästä sodasta nykyaikaan, presidenttivallasta parlamentarismiin, markkinatalous Suomeen, lama

Tehtävät kappaleesta 18.

1. Minkälaisia ongelmia Suomella oli ylläpitää itsestään kuvaa puolueettomana maana.
2. Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?
3. Miten Suomen integroituminen länteen tapahtui? Tiivistä kehitys muutamaan lauseeseen.
4. Tulkitse pilakuvaa alla (myös oppikirjassa s. 157).

Tehtävä 1: Pohdi, minkälaisia ongelmia Suomella oli ylläpitää itsestään kuvaa puolueettomana maana.

- **Tarve ottaa NL:n edut huomioon:**

- Suomi pyrki puolueettomuuteen, mutta oli esim. YK:n äänestyksissä muita maita varovaisempi, jos piti ottaa kantaa NL:n politiikkaan. Rauhanturvaus.

- **YYA-sopimus: voiko maa, jolla on sotilassopimus suurvallan kanssa, olla puolueeton?**

- **Länsi näki Suomen NL:n satelliittina, käskyläisenä.**

→ **Termi suomettuminen**

- kertoi siitä, että Suomea ei pidetty lännen silmissä täysin puolueettomana maana.

***Tehtävä 2:**

Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?

Oleennaista oli säilyttää hyvät kaupalliset suhteet sekä itään että länteen. Puolueettomuus tuki tätä ajatusta.

Tehtävä 2:

Miten ulkomaankauppa vaikutti Suomen ulkopolitiikkaan?

1. Lännen markkinat puu- ja paperiteollisuudelle elintärkeitä.

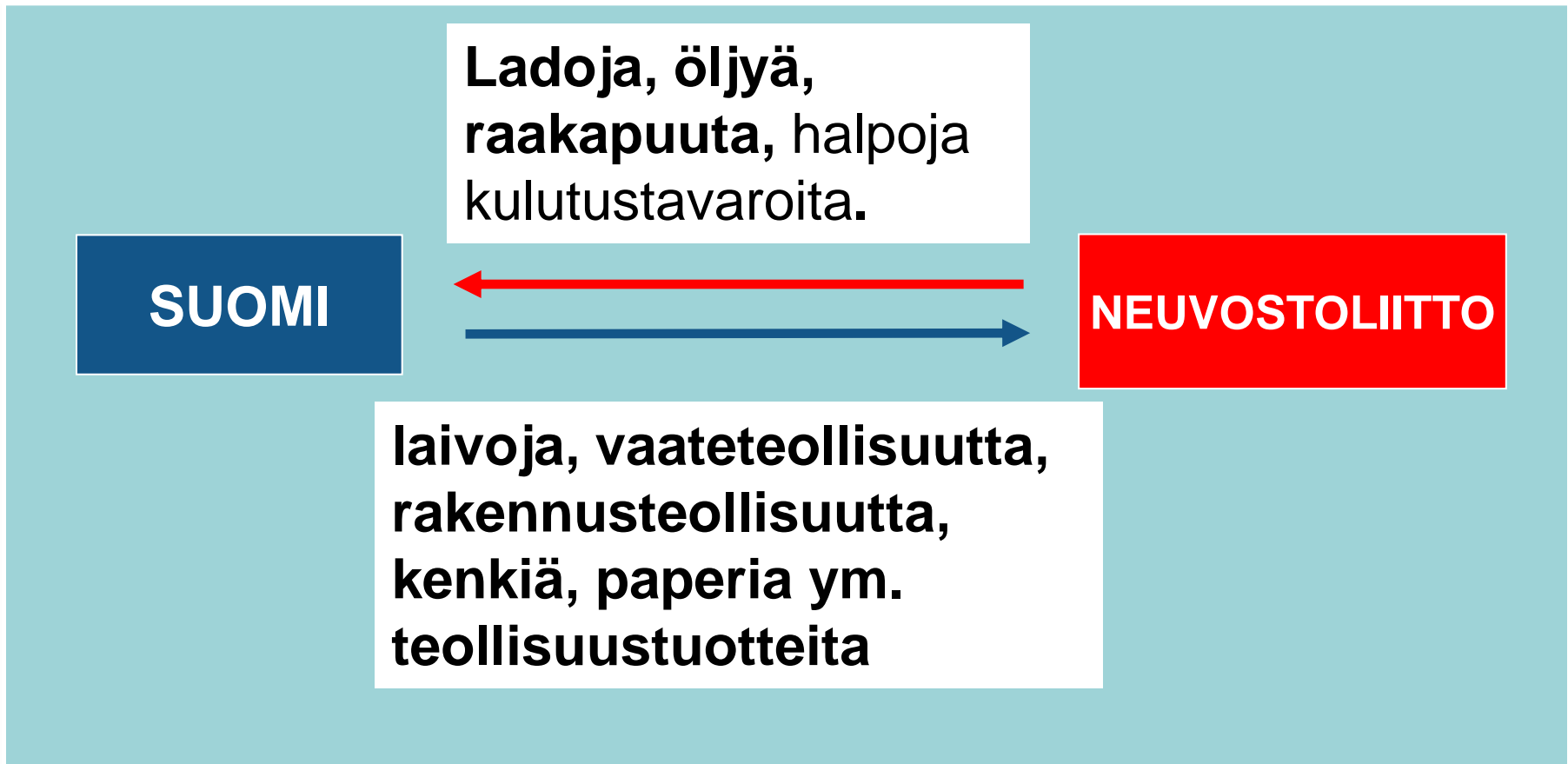
- Suomi sai Neuvostoliitolta luvan liittyä Eftaan (1961) EEC:hen (1973).
- Saatiin myös länsimaisia kulutustavaroita!
- mutta vain ulkojäsen kummassakin kauppaliitossa eli taloudelliset sopimukset, mutta ei päätöksentekovaltaa

2. Itään lähinnä metalli- ja koneteollisuuden tuotteita sekä kulutustavaroita (esim. vaatteet)

- Tasapainon vuoksi Suomi myönsi Neuvostoliitolle aina samat edut – YYA.
- yhteistyötä sosialististen maiden talousjärjestön (SEV) kanssa.

Bilateraalinen kauppa oli Neuvostoliiton kauppamuoto, jota se kävi sosialistimaiden lisäksi Suomen ja Intian kanssa:

- tuonti ja vienti yhtä suurta rahassa mitattuna
- määräajoin sovittiin vaihdettavien tavaroiden/palvelusten määrä

**Tehtävä 3: Miten Suomen integroituminen länteen on ta
kehitys muutamaa lauseeseen.**

1. Suomi liittyi Eftaan ilman varsinaista jäsenyyttä ja päätösvaltaa.

- Sai sopimuksen taloudellisen hyödyn ulkomaankaupalle (**Finn-Efta**).
- Tärkeä kauppakumppani Iso-Britannia kuului siihen. Ilman Efta-jäsenyyttä Suomen pahin kilpailija Ruotsi olisi saanut merkittävän edun paperimarkkinoilla.

2. 1970-luvun alussa Suomi liittyi EEC:hen ulkojäseneksi, sillä se halusi säilyttää kilpailukykynsä Euroopassa (vapaakauppa).

3. Suomi järjesti Etyk-kokouksen (1975).

- Halusi todistaa suurvalloille puolueettomuuttaan.

4. Hakemus Eftan täysjäseneksi 1985.

- konsultoimatta ensin NL:a (eka kerta)

5. YYA-sopimus purettiin 1990-luvulla.

- NL:n valta heikkeni, tilalle tuli ystävyyssopimus ilman sotilasapua.

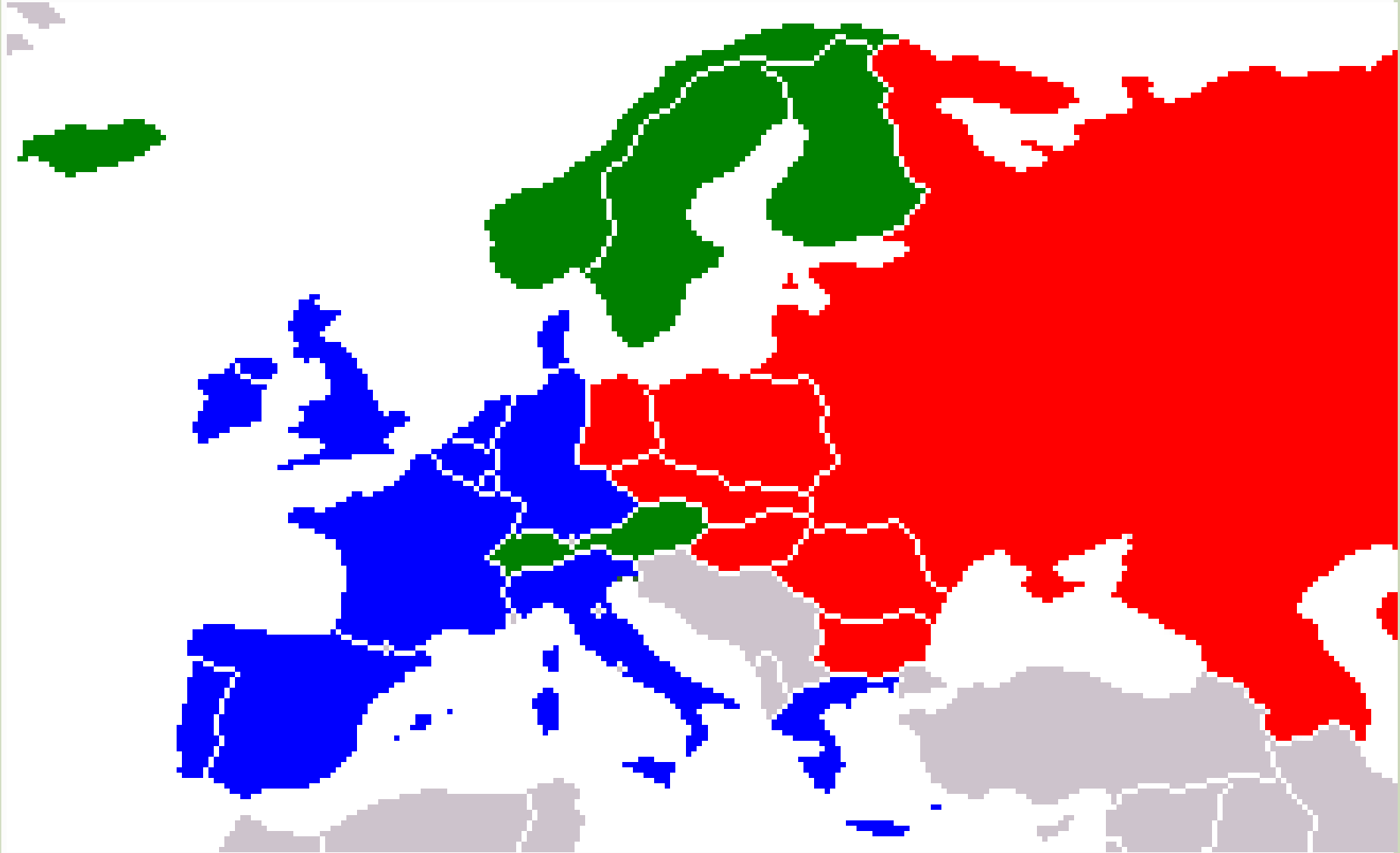
6. Suomi EU:n jäsenmaaksi 1995. Myös EMU:n (= eurot).

- Suomi halusi integroitua poliittisesti länteen ja pysyä mukana taloudellisessa kilpailussa ja kehityksessä.

• Suomi NATO:n tarkkailijaksi ja "rauhankumppanuus"-jäseneksi.

- 1990-luvulla.

EEC, EFTA ja SEV 1980-I

- Pilakuva on vuodelta 1995, jolloin Suomi liittyi unioniin.
- Suomen leijona irvailee venäläisille rajavartijoille.
- Venäläiset eivät oikein ymmärrä, mitä on tapahtunut, ja toinen heistä pitää suomalaisia tyhminä, kun he ovat ”menneet Eurooppaan”.

- "Lällättävä"
leijona antaa
ymmärtää, että
Suomi on vetänyt
Neuvostoliittoa
nenästä esittä-
essään hyviä ja
luottamuksellisia
välejä.

- On syytä muistaa lähdekritiikki: kuva on kuulun suomalaisen pilapiirtäjän tekemä.
- Karin tulkinnan mukaan Suomi siis vaihtoi lännen leiriin heti, kun tuli tilaisuus.

Tehtävä 5

Laita seuraavat historian tapahtumat kronologiseen järjestykseen:

1.f) valvontakomissio poistuu Suomesta (1947)

2.e) YYA-sopimus solmitaan (1948)

3.a) Porkkalan palautus (1956)

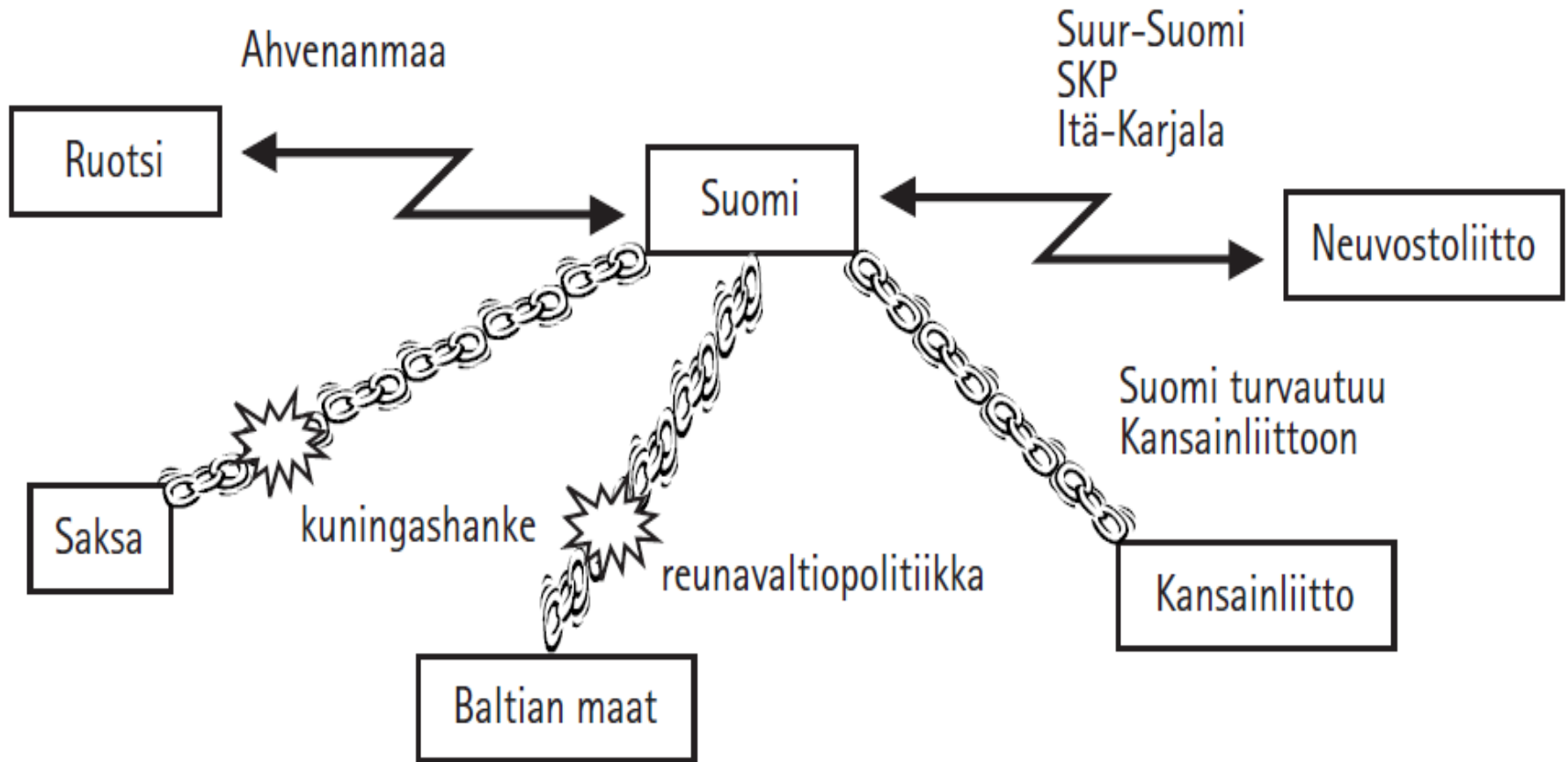
4.c) noottikriisi (1961)

5.d) Kekkonen jatkaa presidenttinä poikkeuslailla (1973)

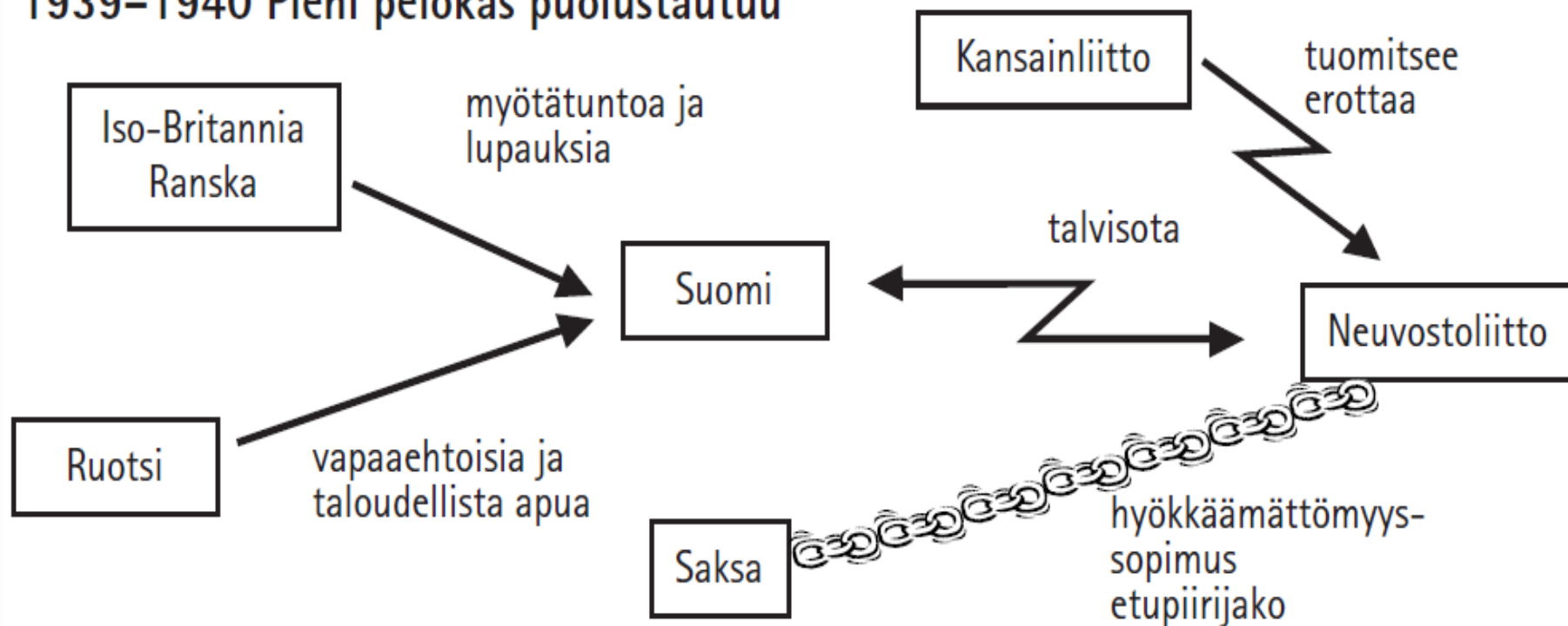
6.b) EU:n jäsenyys (1995)

Suomen ulkopolitiikan isot linjat 1917–1991

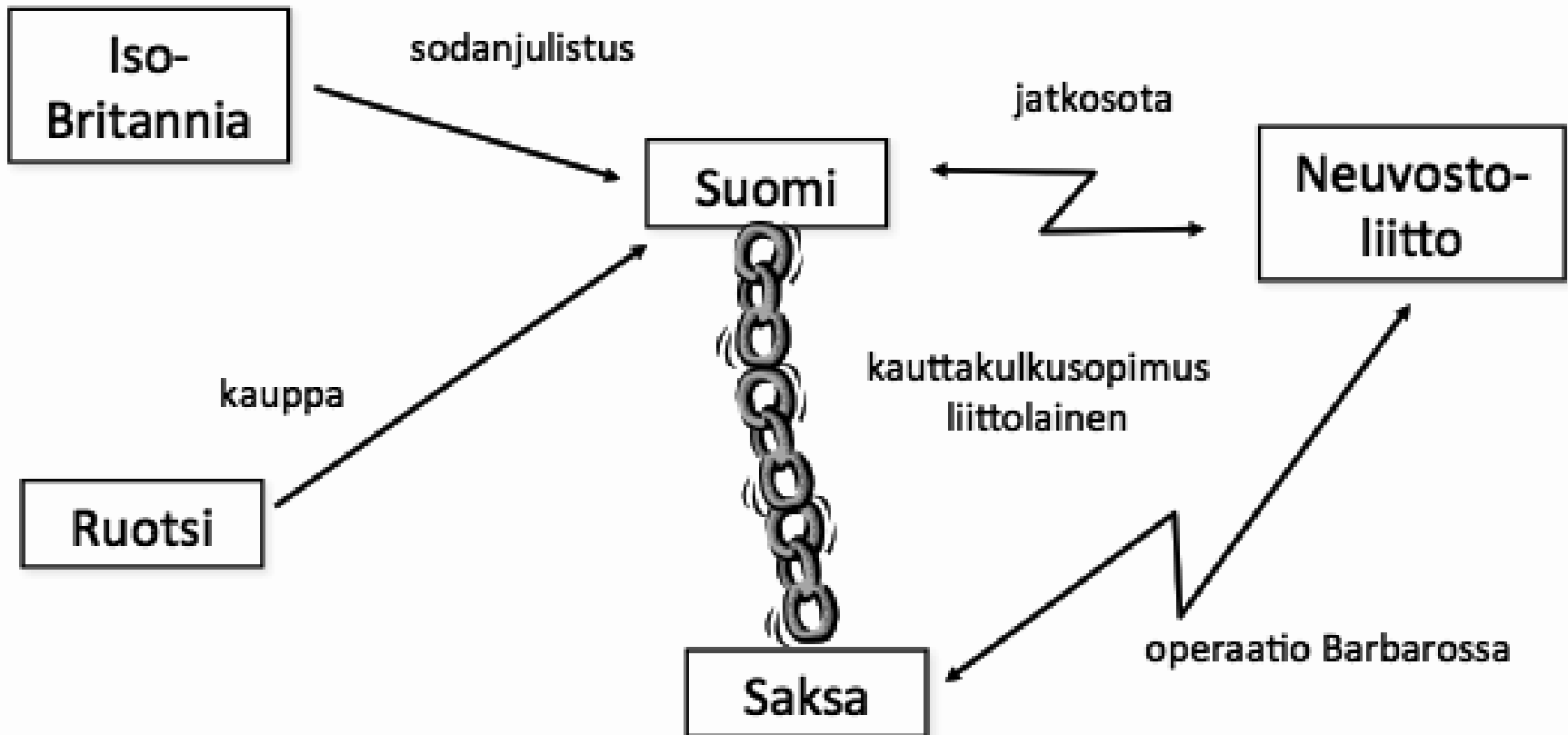
→ 1939 Pieni pelokas kumppanin etsijä

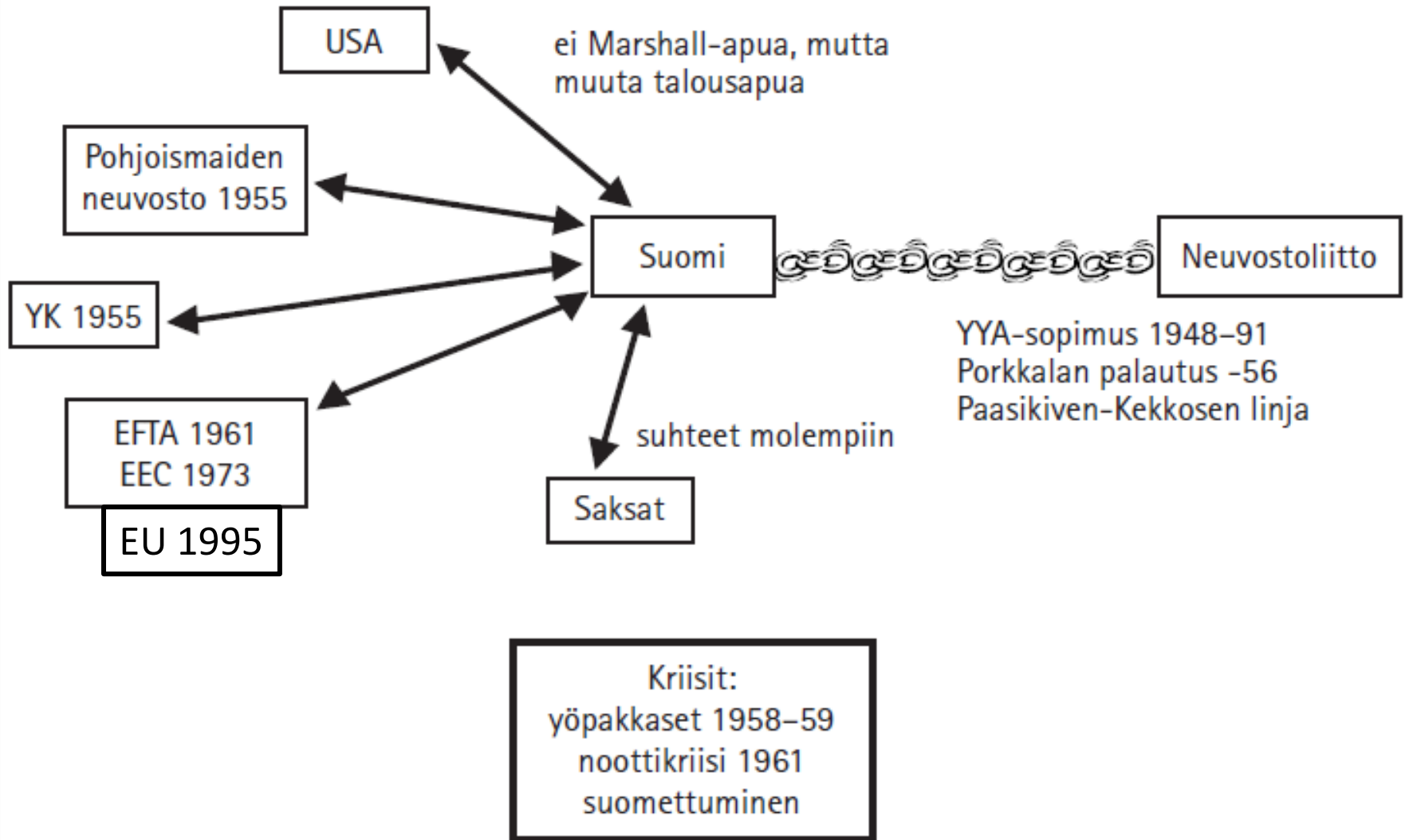
1939–1940 Pieni pelokas puolustautuu

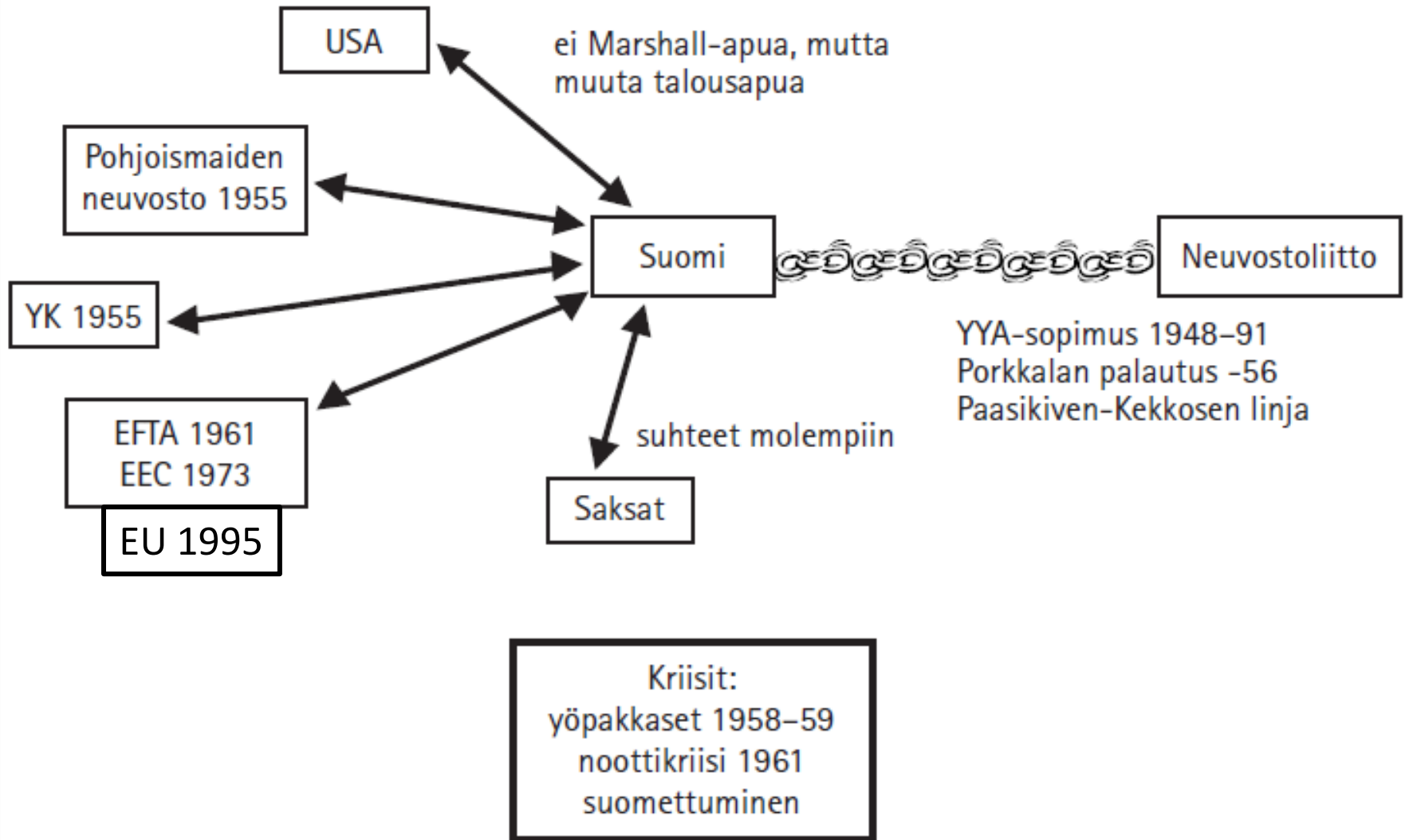
1940–1944 Revanssin paikka?

1944–1991 Pieni puolueeton

1944–1991 Pieni puolueeton

Koe

*Muista
oppimispolkutehtävä!*

- **20D pe 24.09.2021**
- **Oppikirja s. 8-161 kappaleet 1-18**
- **Abittikoe!!! (laturi, abittitikku, kynä)**
- **Sanat/käsitteet**
- **Monivalinta-tehtävä**
- **Kontrollikysymyksiä keskeisistä asioista
Oppimispolku-tehtävästä (1920-1930-l Suomi)**
- **Aineiston tulkintatehtävä (kuva, tilasto yms.)**
- **Essee: 2-3 vaihtoehtoa**
- **Huom! Pääpaino 1900-luvussa! 1800-luvusta n. 3 tehtävävaihtoehtoa.**

Lopputunti: pedanet

1. Palauttamattomia tehtäviä?

2. Kertaustehtäviä

3. Kappale 19. Maalta kaupunkiin

→ Kun palauttamattomia tehtäviä ei ole,
etkä kertausta tarvitse

→ Jos kirjoitat YO:n

→ Plussaa